

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za ožanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Prva izdaja te številke je bila zaplenjena, kakor se nam javlja. zavoljo članka: „Ministerska razsodba“. Bil je v njem govor o nemščini na ljudskih šolah in razsodbi naučnega ministerstva gledé ljudske šole v Šmarji. Da trpimo samo mi, ne pa tudi naši bralci škodo, priredimo jim s tem še drugo izdajo.

Uredništvo.

Krvava sodba.

V ponedeljek, dne 7. t. m., so imeli v Celji žalostno prikazen, kakor je niso imeli več sem od leta 1852. Bila je sopet potreba nastala pripraviti vešala in potegniti nesrečnega človeka na-nje. Kdo je bil ta nesrečnik? Človek, star še samo 29 let a že je bil dozorel za vešala.

Janez Valentan, iz Trnovca pri Ptuji, na zadnje bival je v Apačah, vasi župnije sv. Lovrenca na Dravskem polji. Ni obiskoval šole a tudi v cerkvi ga ni človek videl, odkar mu je jel rasti mah pod nosom, tem bolj pa je zahajal v krčmo in v slabih tovarišijah je tako prirasel v zločina. Predno je storil svoje zadnje hudodelstvo, bil je že 10krat za voljo kraje, pretepanja itd. prišel v ječo. Kjer je hudobija, tam ne manjka tudi ženstva. Imel je torej tudi Valentan grešno znanje z neko Lizo C. ter je postal oče dveh otrok. Predno bi se bil zadnji narodil, hotel je nesrečni oče nesrečno mater peljati pred oltar a ni več utegnil, ker mu je nevesta poprej povila.

Dne 16. januarja t. l. pa je hotel v resnici priti k poroki. Ženin je imel den poprej še 9 fl. 15 kr. v žepu. Veliko to ni bilo, pa zadosti za gostijo, kakor pristaja ljudem, ki se ženijo „pod marelo“. Temu ženinu pa je bilo to premalo. Zato si je hotel pridobiti več denarja, to pa pri sosedu, starem Mihi Cebeju. Za-nj je vedel, da ima zmerom nekaj denarja, ker je kupčeval z voli. V jutru dne 15. januarja napravi se torej Valentan ob 7ih k Cebeju ter ga poprosi, naj mu meni petak. Cebej je hitro k redu ter seže v omaro po listnico, v tem hipu

pa skoči Valentan na starčka ter ga vrže na tla. V tem ga bije s peto s tako silo v trebuh, da mu izpusti črevesa. Še ne zadosta na tem, divji morilec plane iz hiše ter si poišče bat, da ga pobije z njim popolnem. Ko se vrne z batom v hišo, sloni že starček ob peči, držeč se za klop, morilec mahne z batom in maha mu po glavi tako dolgo, da izdihne starček svojo dušo. — Morilec vzame na to listnico, ki je bila starčku padla na tla ter gre kupovat — vina za gostijo. Vino je sicer še kupil, a domov ga ni več spravil, kajti žendariji so ga še na poti s te kupčije zajeli ter odvedli na Ptuj v ječo. Dne 21. februarja je bila za tem obravnava v Celji pred porotno sodbo in morilec je dobil sodbo na vešala. Prosil je sicer za pomiloščenje, toda ni se mu podelilo in v nedeljo, dne 6. maja, naznanila mu je c. kr. okr. sodnija, da pride drugi den ob 6ih na vešala.

To naznanilo je morilca pretreslo, tega se ni nadjal. Omahovaje je taval nazaj v ječo, bil je skorej brez vse zavesti, ko je va-njo prišel, potem pa se je malo pokrepil, kadil je smodko in tudi malo vina je izpil. Ko so ga vprašali, kako se počuti, rekel je žalostno: Strašno, težko mi je pri srci. Popoldne se je moral vleči, trla ga je mrzlica. Ko pride č. g. Lj. Hudovernik, kaplan v Celji in ob enem spovednik jetnikov, k njemu ter mu je povedal, čemu da je prišel, tedaj se je ves skesan spovedal — vedno v solzah — in postal je poslej ves miren. Ob enem poprosi č. gospoda, naj piše njegovim starišem ter jih prosi odpuščenja, kar pa bi imel erbijs, to bi naj izročili njegovima otrokoma. Žalostno volilo!

Po noči ni mogel spati, malo je zadremal od 3³/₄ do 4¹/₄, tedaj komaj pol ure. Ob 6ih pride za tem rabelj s hlapcema k njemu, da mu zvežejo roke. Na dvorišči c. kr. okr. sodnije nastavi se kompanija c. kr. vojakov, razun teh je smelo va-nj le še 80 ljudi. Hitro po 6ih prikaže se rabelj s hlapcema, za njimi dva žendarja z hudodelcem na sredi. Ta je molil ter

vedno ponavljaj: Jezus, Marija in sv. Jožef! Poleg njega je stopal č. g. kaplan s sv. razpelom v roki ter ga je tolažil. Trije jetničarji so bili zadnji v tej žalostni procesiji.

Sedaj reče predsednik sodnijskega zbora rabeljnu: „V imenu postave izročim Vam Jan. Valentana, storite z njim po svoji dolžnosti!“ Na to stopa Valentan med molitvo k vešalom, tu ga privežejo čez rame in pleča z vrvjo in ga privzdignejo. Rabelj stopi na vzvišeno mesto, vrže mu vrvice okoli vrata, morilec gleda še vedno na sv. križ ter moli vzdihovaje. Na to potegneta hlapca vrv, morilec izgubi zavest in v 6 minutah je mrtev. Rabelj se prikloni ter naznani, da je morilec mrtev.

Vojak zaropoe „k molitvi“ in v smrtni tihoti izpregovori g. kaplan nekaj besed, da je izpolnjeno. Valentan se je s skesano smrtjo spravil z Bogom in s svetom. Ko moli „Oče naš“, začne se v hipu neko gibanje med gledalci, vojak je bil omedlel.

Mrtvo truplo je bilo viselo eno uro še na vešalih, potem pa so ga sueli ter zapeljali na pokopališče. To je žalostna prikazen, tak je konec hudodelca!

Slovesnost v spomin 40letnega vladanja Njih Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.

(Dalje.)

Drugi dan, dne 15. aprila prišlo je, kakor malokedaj, prav mnogo faranov k ranej božjej službi. Nadejali smo se, da nam bodo častiti g. župnik po pridigi, ali pa g. nadučitelj po sv. meši zunaj cerkve naznanili, kaj in kako se bo vršilo. In res; po pridigi in njej sledečih navadnih naznanilih za prihodnji teden, obstali so častiti g. župnik na prižnici. Nekoliko trenotkov stali so veličastno, resnobno, potem pa so pričeli blizo tako-le govoriti: „Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živ in da ti bo dobro šlo na zemlji!“ — Tako se glasi četrta božja zapoved. Ta zapoved pa ne zadeva samo otrok in pa starišev, temuč tudi vse podložne in vse njihove duhovnike in deželske gosposke, kakor tudi učitelje in vse tiste ljudi, ki so zavoljo svoje starosti in veljave vredni časti. — Podložni so dolžni proti svojim vikšim in predpostavljenim tako zadržati se, kakor otroci proti svojim starišem. Podložni pa smo vsi, in moramo tedaj, da se zopet drugih besedi poslužim, dati Bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega. To smo kot vrli kristjani in zvesti državljani vselej storili, storimo in hočemo tudi vselej storiti. To smo pokazali v začetku letošnjega leta, ko so vidni poglavar svete katoliške cerkve, „sv. oče papež“, obhajali 50letnico, kar so duhovnik, ko so namreč služili zlato sv. mešo. To redkost obsluževal je ves katoliški svet, tudi naša fara storila je, kolikor nam je bilo sploh mogoče. Letos pa še bomo

imeli enkrat priložnost, pokazati enemu posvetnih vladarjev udanost in zvestobo svojo, namreč našemu presvitlemu cesarju Francu Jožefu I., ki bodo letos obhajali 40letnico svojega cesarjevanja. Tudi za to redko slovesnost pripravljala se cela avstrijsko-ogerska država — naša domovina. Vse dežele, vsi okraji, da celo vsaka fara obhajala bo letos 40letnico vladanja našega premilega vladarja ter prosila posebno na dan vršujoče se svečanosti nebeškega Očeta, da bi nam ohranil našega občnega očeta, skrbnega vladarja še mnogo let. Tudi mi nočemo vzadej ostati. Mi bomo to slovesnost vže danes popoldne obhajali. To pa na tak-le način: Na cerkvišču postavili bomo v ta spomin dve lipi v navzočnosti krajnega šolskega svetu, občinskih zastopov, šolske mladeži in faranov, katere tukaj prav vljudno vabim, da pridete danes k večernicam ter se vdeležite nameravane slovesnosti.

Našej šolskej mladeži pa hočemo ta dan posebno prijeten storiti: podarili jim bomo nekaj za prigrizek, pa morda še kakšno pijačo. Ker pa bomo pri vsem tem stroške imeli, tedaj bomo tudi danes izigrali tri „cesarjeva sadna drevesa“. Vsako drevo bode imelo 90 srečk. Vsaka srečka pa bo stala 5 kr. Ko bodo srečke poprodane, se bode ena izmed devetdesetih žrebala (vlekle.) Kedor bode tisto pogodil (zadel), taisti bo dobil eno cesarjevo drevo v spomin; naj si ga posadi, kedor bo tako srečen, doma na najlepšem kraju.

Za čisti donesek bomo potem kupili knjig za šolarsko knjižnico.

Priporočam Vam, da pridno kupujete srečke, posebno pa tisti, ki imate otroke za šolo; kajti, kar storimo, storimo presvitlemu cesarju na čast, našej mladeži in sami sebi pa v spomin in korist!“ (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Sadno drevje in keabri.

Sadno drevje se kaže letos iz velike večine lepo in če ne bode uime, bode jesen vesela za kmete, ki ga glešajo. Žal, da sta dva sovražnika sadju že tu — gosenice in pa keabri. Kjer niso lani jeseni ali vsaj letos spomladi oberali drevja ter goseničjih gnjezd sežgali, tam je že vse polno gosenic in je sedaj se ve, da le težko jih odpraviti z drevja. toda nekaj še le pomaga, če se pridno lotiš dela ter oberaš drevje.

Veliko težje pa je še s keabri, kedar se prikažejo. O njih piše se „Dol. Nov.“ to-le v opominj, naj jih vkončuje kmet, kjer le more do njih. — Letos imamo kebrovo leto. To je zopet prava nadloga kmetovalcu. Keber jel je že pred dvema mesecema riti izpod zemlje in že takrat smo rekli, da bode ta požrešni škod-

